

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Työvoiman osaamistaso ja Suomen kestävä kasvu

Anita Lehikoinen

Osaamistason nosto hallitusohjelmassa

- Korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrä nousee vähintään 50 prosenttiin
- Lisätään korkeakoulutuksen aloituspaikkoja merkittävästi
- Kohdennetaan opiskelupaikkoja erityisesti ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittaville ja kehitetään alanvaihtajille ja lisäpätevyyttä etsiville vaihtoehtoisia valintaväyliä tutkintokoulutukseen.

- Pääministeri Marinin hallitusohjelma

Koulutus- ja osaamistason nostaminen - Hallituksen kestävyystiekartta

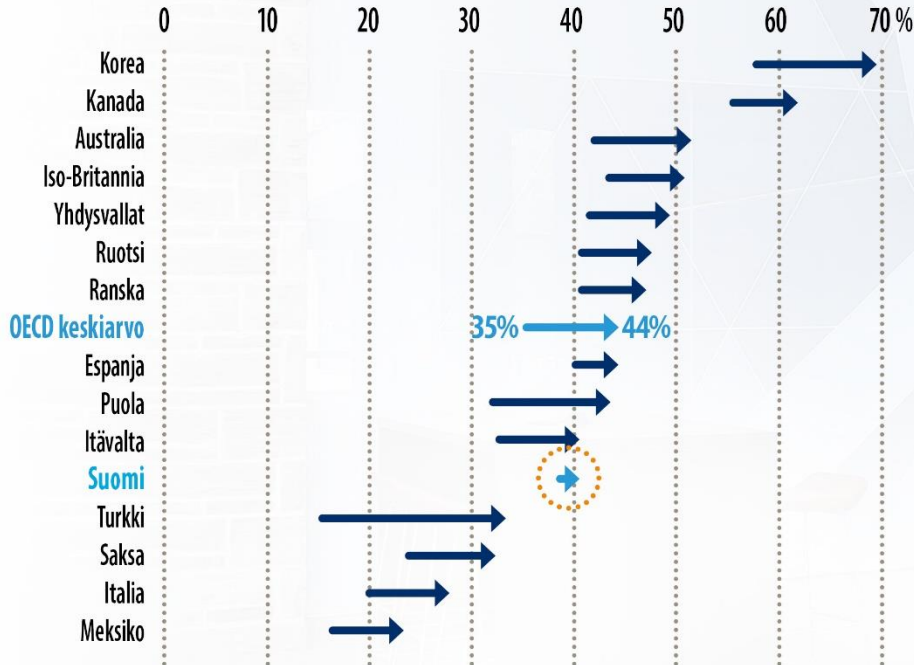
- Korkeakoulukseen pääsyä nopeutetaan ja aloituspaikkoja lisätään.
- Kansainvälisten uusien opiskelijoiden määrää kasvatetaan ja heidän työllistymistään Suomeen parannetaan.
- Opintojen tosiasiallista kestoa lyhennetään kehittämällä opintojen sujuvuutta tukevia rakenteita
- Korkeakoulutuksen muotoja ja tarjontaa joustavoitetaan ja monipuolistetaan siten, että ne mahdollistavat nykyistä paremmin jatkuvan oppimisen
- Korkeakoulutuksen työllisyyttä tukevista toimita päätetään 2021 loppuun mennessä. Mahdollisista politiikkatoimista linjataan sen jälkeen.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

1. Tulevaisuuden työelämä rakentuu tutkimukseen perustuvan korkean osaamisen varaan

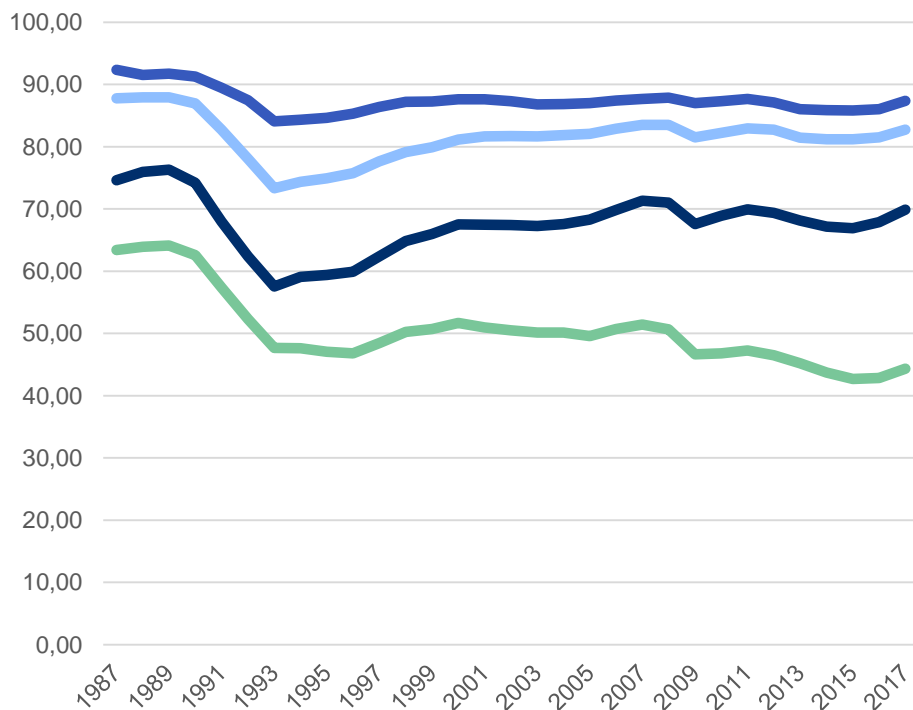
Korkeakoulututkinnon suorittaneiden nuorten aikuisten osuuden kehitys

- Suomi jäänyt jälkeen verrokkimaista väestön koulutustason kehityksessä
- Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden nuorten aikuisten osuus ei ole viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi noussut Suomessa.
- Vuonna 2018 osuus Suomessa oli 41 %, joka jää alle OECD-maiden keskiarvon.

Lähde: OECD

Työllisyys koulutusasteen mukaan 1987–2017, 18–64-vuotiaat

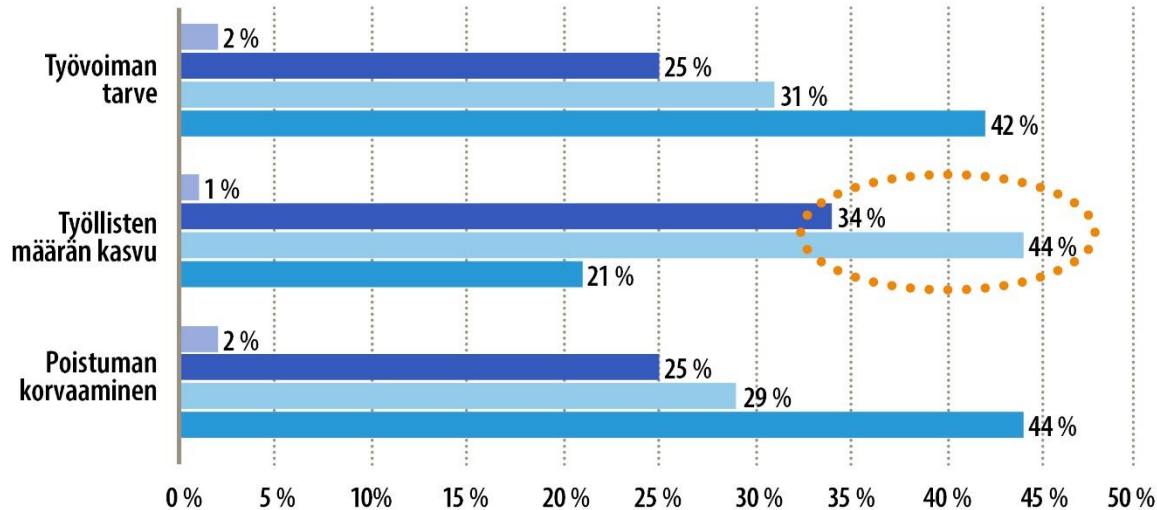
- Mitä korkeampi koulutustaso, sitä parempi työllisyys
- Pelkän peruskoulun varassa olevien työllisyysaste on noin 43 %.

- Ylempi korkeakouluaste tai tutkijakoulutusaste
- Alin korkea-aste tai alempi korkeakouluaste
- Toinen aste tai erikoisammattikoulutusaste
- Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai koulutusaste tuntematon

Lähde: Työssäkäyntitilasto,
Tilastokeskus.

| OPIETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Uuden työvoiman tarve 2017–2035 koulutusasteittain

- Lähes 80 % syntyvistä uusista työpaikoista edellyttää korkeakoulutustasoista osaamista.

Lähde: Osaamisen ennakointifoorumi: Ilpo Hanhijoki 4.4.2019, Opetushallitus. Lisätietoa Koulutus ja työvoiman kysyntä 2035. OPH 2020:6.

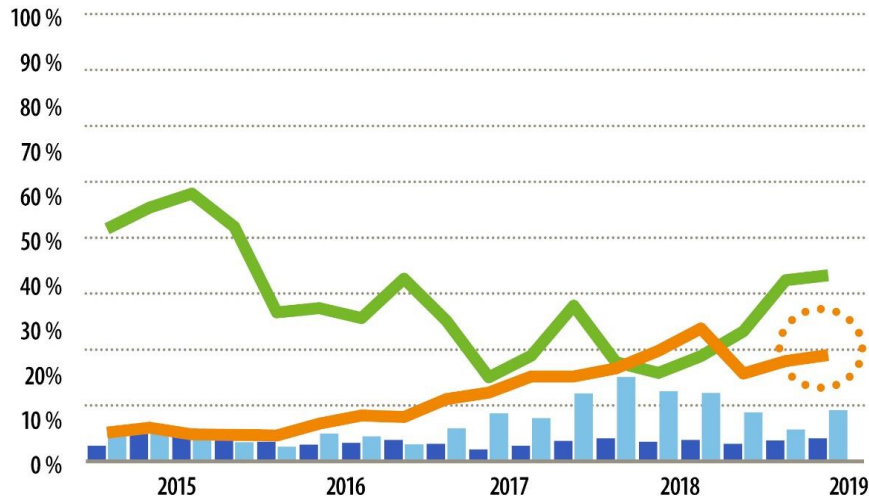
2. Osaava työvoima on yritysten kilpailukykytekijä

Yritysten näkemykset tarpeellisista politiikkatoimista T&K:n lisäämiseksi

- Osaavan työvoiman tarve korostuu laajasti yritysten kommentteissa

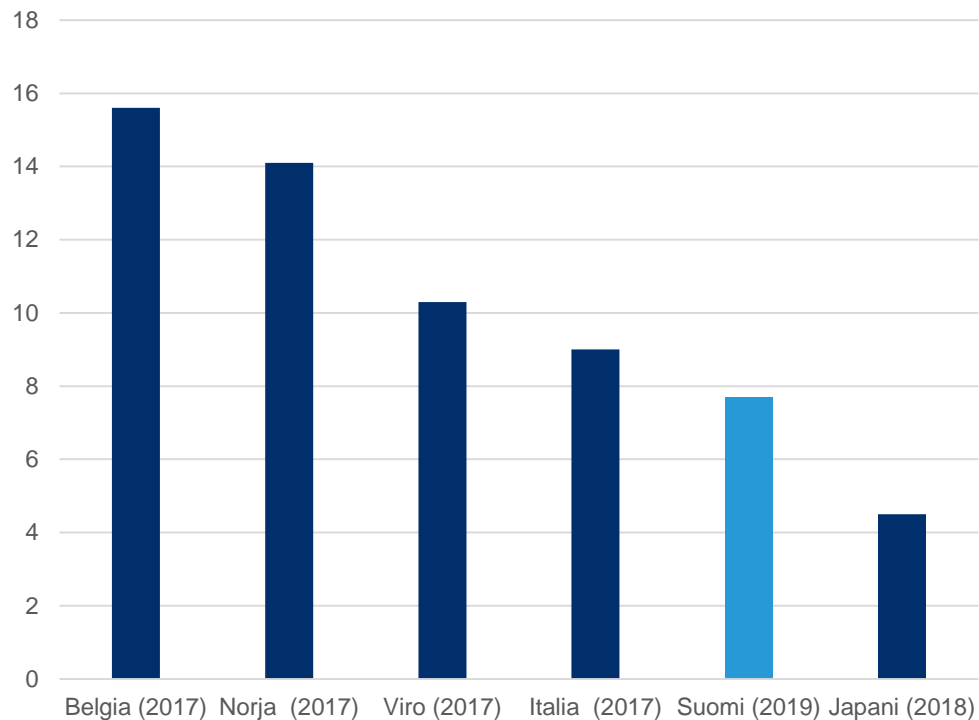
Osaamispula jo nyt kasvun esteenä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK.
Suhdannebarometri,
Heinäkuu 2019.

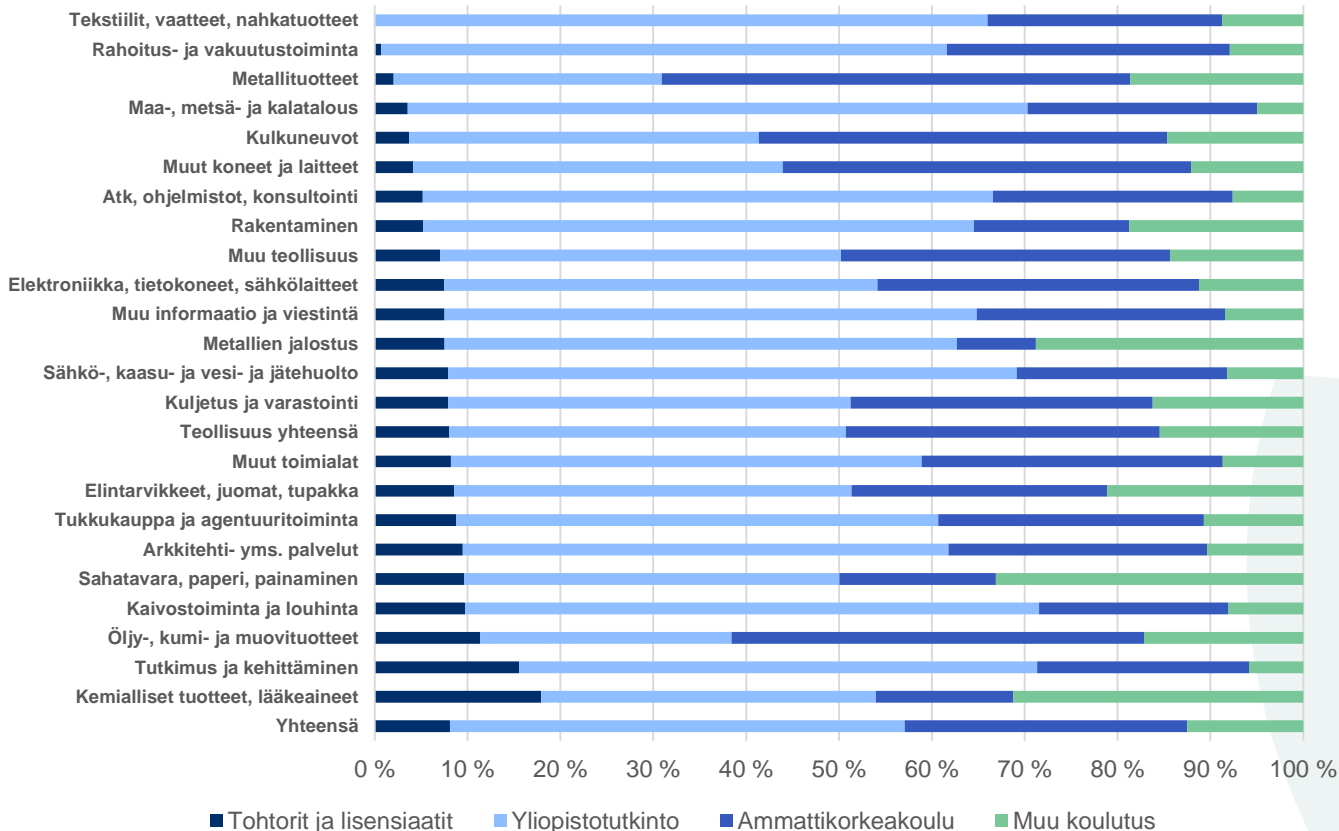
- EK:n työnantajista 40 % ilmoitti rekrytointiongelmista ja 19 % piti osaavan työvoiman saantia kasvun esteenä
- Osaavan työvoiman saatavuus rajoittaa myös pk-yritysten kasvua.

Tutkijankoulutuksen suorittaneiden osuus yritysten T&K-työllisistä prosentteina verrokkimaissa

- Suomessa tutkijankoulutettujen osuus yritysten T&K-työvuosista on pienempi kuin monissa keskeisistä verrokkimaista
- Kaaviossa T&K-henkilöstön kokonaislukumäärät

Yritysten T&K-työntekijöiden T&K-työvuodet koulutuksen mukaan toimialoittain 2019

- Monilla toimialoilla tutkijankoulutettujen osuus on vielä hyvin pieni

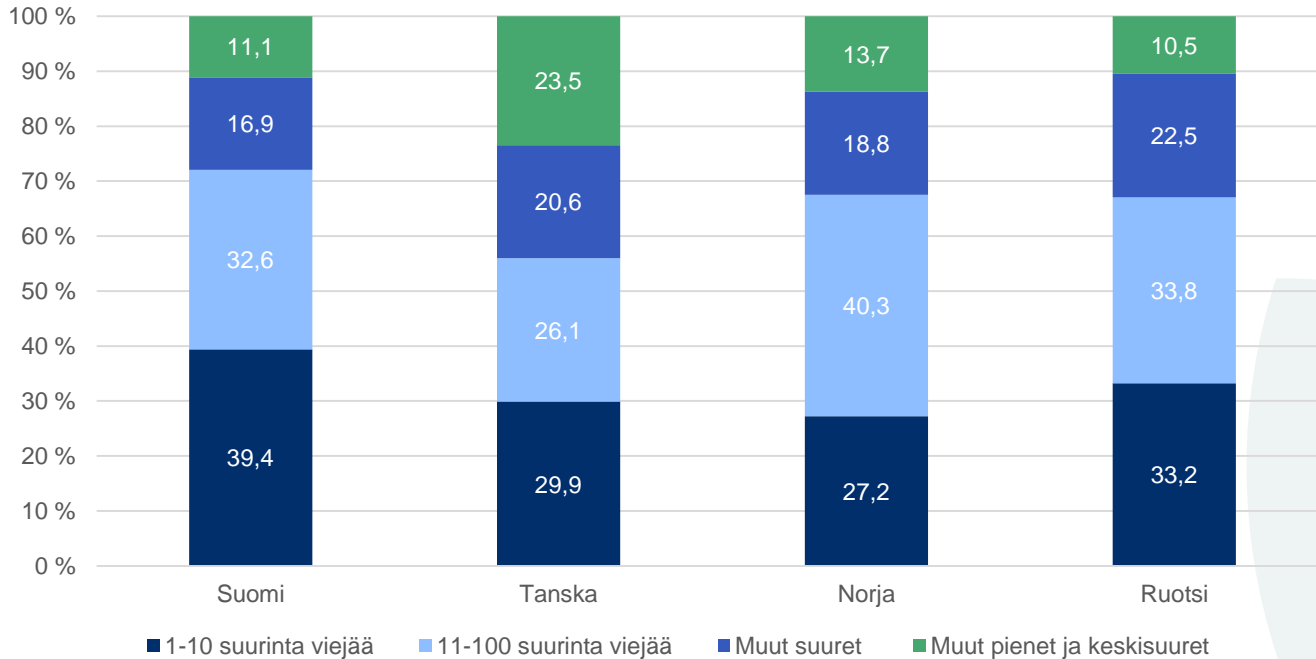
Lähde: Tilastokeskus

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

3. Suomen yrityskehityksen henkilöstörakenne tukemaan T&K-intensiteetin kasvua

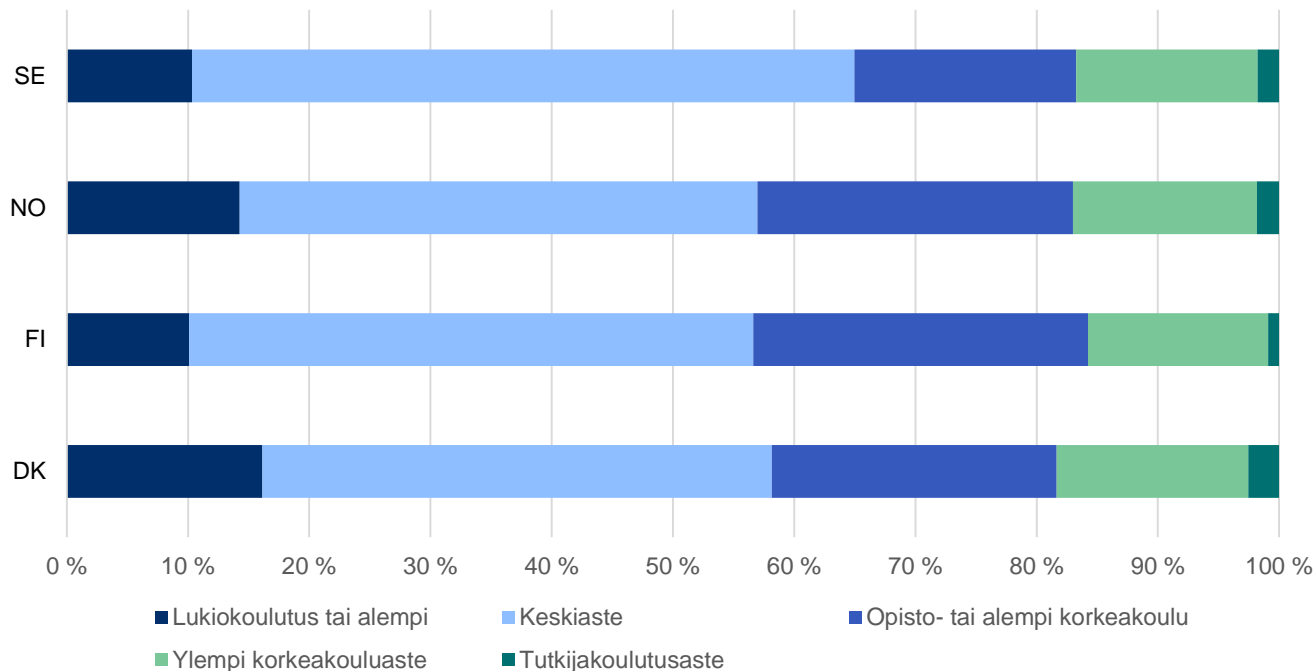
Kokonaisviennin jakautuminen Pohjoismaissa viejäryhmittäin 2016

- Suomen 100 suurinta vientiyritystä on suuryrityspainotteisempi joukko kuin muissa Pohjoismaissa

Lähde: Tilastokeskus, pohjoismaisessa mikroaineistoista tehdyt laskelmat

Top 100 –vientiyriytysten koulutusrakenne 2016

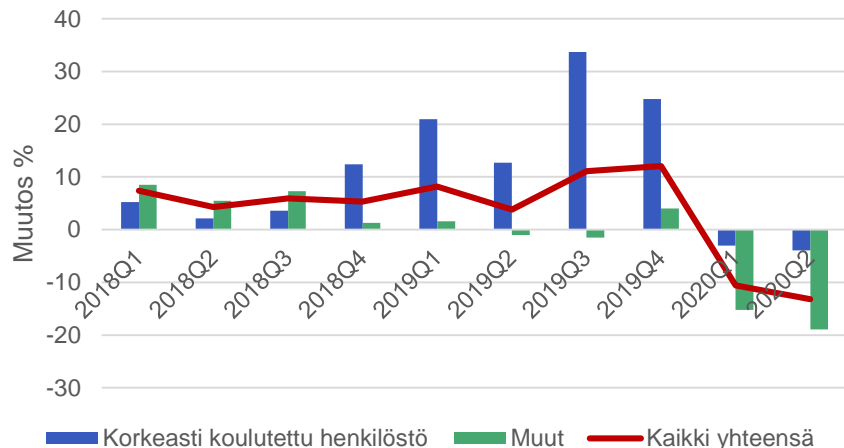

- Suomen vientiyrietykset työllistävät selvästi vähemmän tutkijan-koulutettuja kuin muissa Pohjoismaissa

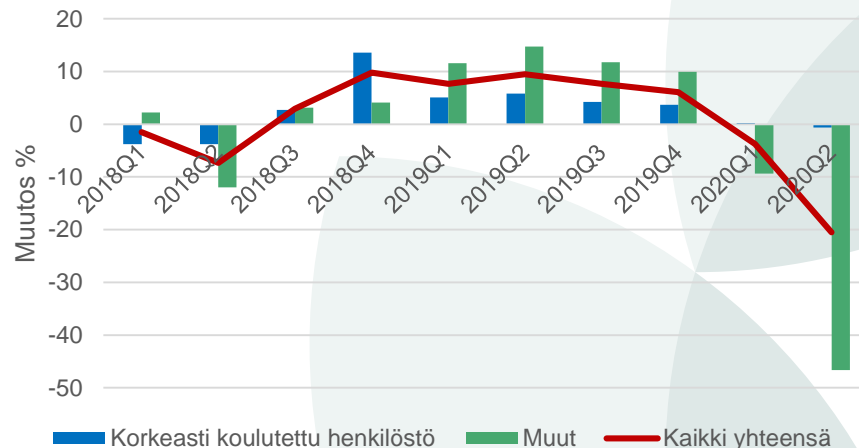
Lähde: Tilastokeskus, pohjoismaisessa mikroaineistoista tehdyt laskelmat

Vientiyritykset joissa paljon korkeakoulutettuja selvisivät paremmin Covid 19 –pandemian aiheuttamasta talousnotkosta

Viennin vuosimuutos henkilöstön koulutuksen mukaan teollisuustoimialoilla

Viennin vuosimuutos henkilöstön koulutuksen mukaan palvelutoimialoilla

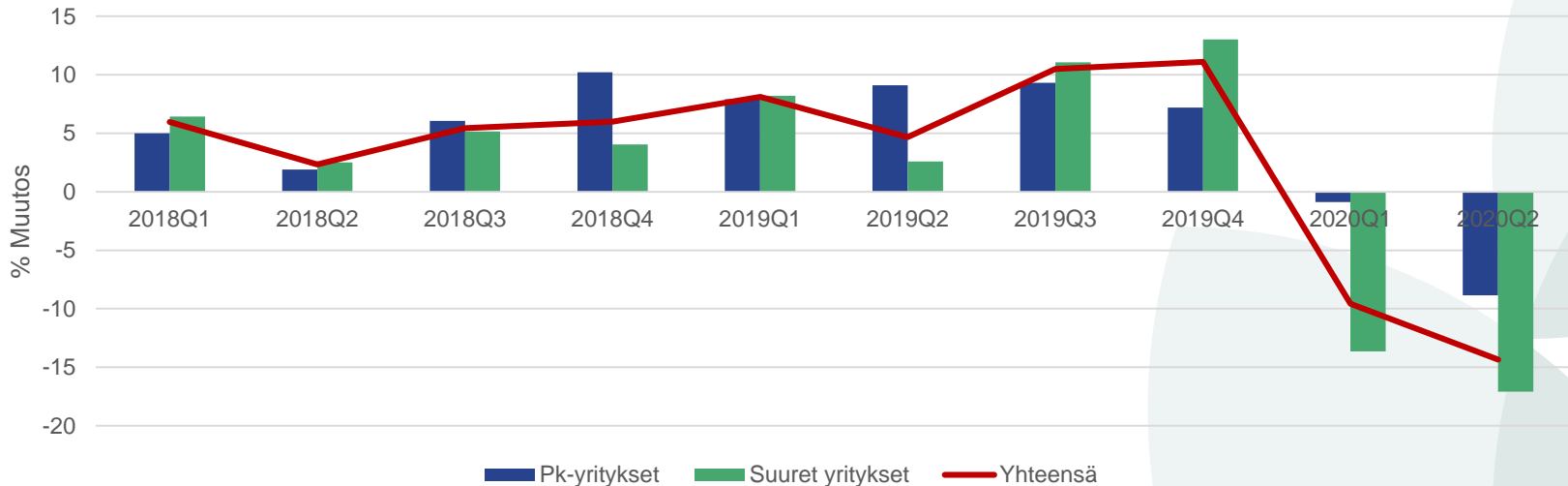

Lähde: Tilastokeskus, Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa, FOLK-aineisto

- Ero on selvä varsinkin palvelutoimialalla

Pk-sektorin vientiyritykset pärjäsivät suuria paremmin Covid 19 –pandemian aikana

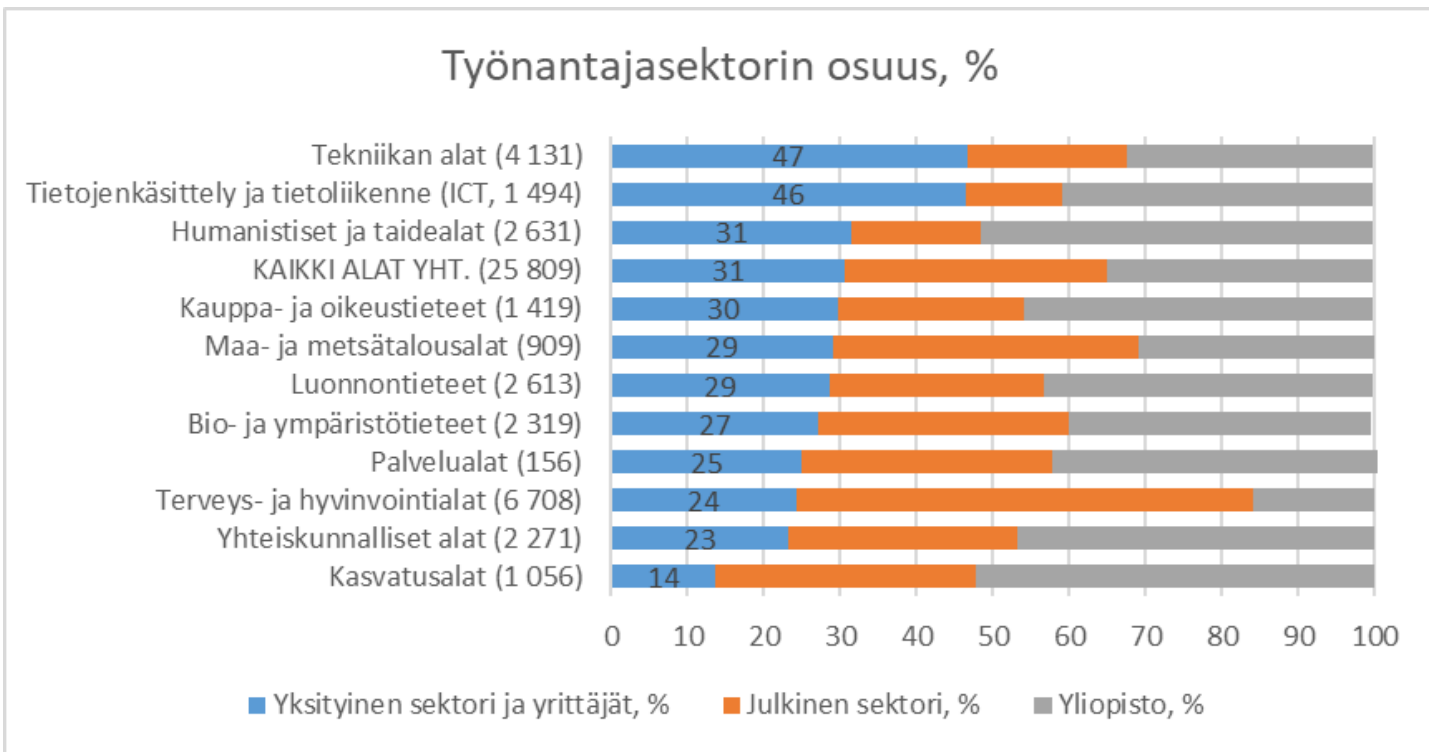
Viennin vuosimuutos kokoluokittain

Lähde: Tilastokeskus, Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa, FOLK-aineisto

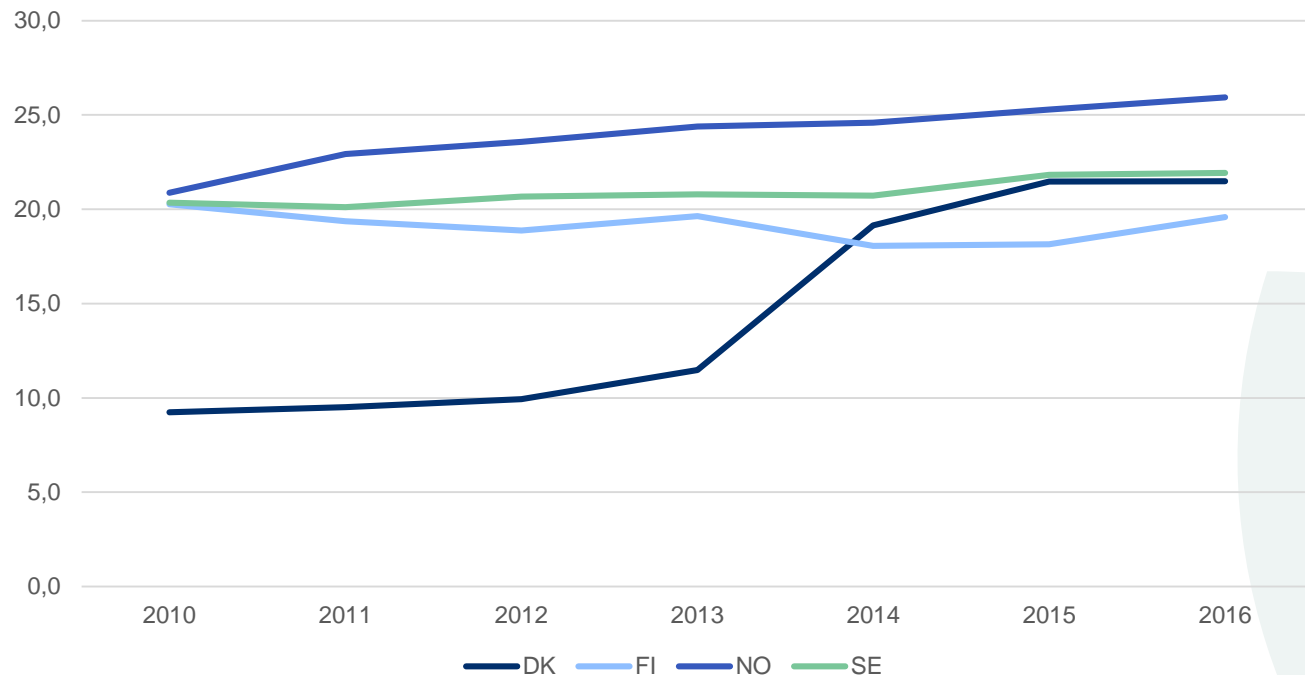
Lisätietokalvoja

Työnantajasektorille sijoittuneiden osuus (%) koulutusalan kaikista tohtoreista 2017 (koulutusala yhteensä on 100 %). Kuvassa on esitetty myös koulutusalan kaikkien työllisten 25–64-v. tohtoreiden henkilömäärä. Alat on järjestetty yksityisen sektorin ja yrittäjien yhteenlasketun osuuden mukaan suuruusjärjestykseen.

Lähde: Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen, Korkeakoulutus ja T&K-toiminta, T&K-henkilövoimavarat.

Tohtorit ja maisterit suhteessa henkilöstöön 10 suurimmassa vientiyrityksessä

- Suomen kaikkein suurimmissa vientiyrityksissä on Pohjoismaita alhaisempi koulutustaso

Lähde: Tilastokeskus, pohjoismaisessa mikroaineistoista tehdyt laskelmat